

A MÁÉRT Külügyi és Jogi Szakbizottsága 2011. január 21-i budapesti ülésének állásfoglalása

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) 2010. november 5-i ülésén elhatározott célok nemzetközi és jogi vonatkozásainak áttekintése céljából 2011. január 21-én összeült a MÁÉRT Külpolitikai és Jogi Szakbizottsága (továbbiakban: szakbizottság), amelynek résztvevői az alábbiakat határozták el:

- 1) A szakbizottság feladata, hogy egyeztesse a Magyar Köztársaság és a határain kívül élő magyar közösségek nemzetközi téren történő együttműködésének, illetve a kisebbségi helyzetű magyar közösségek megmaradását és tényleges egyenlőségét biztosító jogi környezet megteremtésének stratégiáját: ennek alapján útmutatással szolgáljon a MÁÉRT plenáris ülése és a kormány számára, valamint alakítsa a MÁÉRT nemzetközi kapcsolatait.
- 2) Az Európai Unió Tanácsa magyar elnökségének koncepcióját a kisebbségi helyzetű magyar közösségek támogatása övezi. Az Európai Unióban vagy annak szomszédságában élő magyar közösségeknek elemi érdekük a kontinens gazdasági nehézségeinek meghaladása, az Európai Szomszédságpolitika és a bővítési politika hatékonyságának erősítése, a személyek szabad mozgása elvének az unió összes polgárára való kiterjesztése, az európai társadalom harmonikus működésének és belső forrásokból történő reprodukciójának biztosításában és a sokszínű európai kulturális örökség megőrzése. A szakbizottság felkéri elnökét, hogy a magyar elnökség lezárulását követően értékelje ki a szakbizottság számára, hogy az elnökség milyen eredményeket ért el a kisebbségi helyzetű magyar közösségek számára ezeken a területeken.
- 3) A szakbizottság üdvözli az Országgyűlés szándékát, hogy a Magyar Köztársaság új Alkotmánya a kisebbségi helyzetű magyar közösségek érdekeinek figyelembe vételével kerüljön megszövegezésre. A szakbizottság szerint ez a törekvés akkor lehet sikeres, ha az alkotmányozót nem pusztán a magyar közösségekkel vállalt szolidaritása magas szintű kinyilvánításának szándéka vezeti, hanem ennél is inkább az a törekvés, hogy alkotmányos eszközökkel segítse elő a határon átnyúló magyar nemzeti integrációs együttműködés céljainak gyakorlati megvalósulását, és megalapozza a magyar-magyar együttműködést segítő magyarországi jogalkotást. A szakbizottság felkéri elnökét, hogy az alkotmányozás során a szakbizottság képviseletében ennek megfelelően járjon el.
- 4) A szakbizottság felkéri elnökét, hogy a legközelebbi ülésig tekintse át mindazokat az utóbbi években született, stratégiai jellegű dokumentumokat, amelyek a magyar közösségek és Magyarország nemzetközi együttműködésére, valamint a kisebbségi helyzetű magyar közösségek jogi környezetére vonatkozóan politikai útmutatással szolgáltak, és tegyen javaslatot a szakbizottság számára ezek aktualizálására. A stratégia az alábbi pontokban megjelölésre kerülő elvekből induljon ki:
 - A kisebbségvédelem minden olyan eszköze legitim, amelyet az euro-atlanti térség bármely demokratikus államában a kisebbségi és többségi helyzetű közösségek megegyezése alapján alkalmaznak: az érdekelték joga, hogy törekvéseik meghatározásánál ezek közül az eszközök közül célszerűség szerint, szabadon válogassanak. Így a kisebbségi helyzetű nemzeti közösségek autonómiájának

különböző (kulturális, személyi elvű és/vagy területi vetületű) formái olyan intézmények, amelyek megteremtésének célkitűzéseként való kinyilvánítása és követése, illetve annak támogatása jogát a demokrácia sérelme nélkül nem lehet senkitől sem elvitatni. A szakbizottság javasolja elnökének, hogy dolgozzon ki az ezzel kapcsolatban követendő politikára olyan stratégiát, amely – többek között a nemzetközi összefüggések szakszerű figyelembe vételével – gyakorlati eredmények elérésére irányul.

- A demokrácia szempontjából minden olyan, kisebbségpolitikai vonatkozásokkal is bíró jogalkotási aktus illegitim, amely nyelvhasználati korlátozással akadályozza a szólás-, vélemény-, önkifejezési és sajtószabadságot. A szakbizottság fontosnak tartja, hogy mindazok, akik ezeknek az értékeknek a vélt vagy valós sérelmei ellen a világ bármely pontján fellépnek, álljanak ki a kisebbségi jogok – különösen a nyelvhasználat szabadságának – korlátozásai ellen is, ami kétségtelen feltétele annak, hogy fellépésüket következetesnek és hitelesnek lehessen tekinteni.
- A magyar állampolgárság megszerzésének magyarországi letelepedés nélküli lehetősége az euro-atlanti térség számos demokratikus államának gyakorlatát alapul véve vitathatatlanul legitim, és a kérelmezők határozott igényét tekintve egyértelműen társadalmi elvárást szolgál. A fenti értelemben módosított törvénynek megfelelő jogalkalmazás első három hete alapján a szakbizottság magas színvonalúnak értékeli a Magyar Köztársaság hatóságainak ezen a téren végzett munkáját, amelyért elismerését fejezi ki. Az euro-atlanti térség számos demokratikus államának gyakorlata alapján a magyarországi törvényhozó elvitathatatlan joga a magyar állampolgárok közötti, állandó lakhely szerinti diszkrimináció megszüntetése a választójog gyakorlásának vonatkozásában. Mivel a magyar törvényhozás döntései közvetlenül éreztetik hatásukat a Magyar Köztársaság államhatárain kívüli állandó lakhelyű magyar állampolgárok életében és sorsában, a Magyar Köztársaság törvényhozása akkor jár el demokratikusan, ha megszünteti a választójog gyakorlásának állandó lakhely alapján történő korlátozását.
- A nemzetpolitikai célú támogatások új rendszerének fontos eleme, hogy a MÁÉRT szakbizottságain keresztül a kisebbségi helyzetű magyar közösségek beleszólást gyakorolhassanak a támogatáspolitikai stratégiai döntéseibe. A szakbizottság szükségesnek látja, hogy a Bethlen Gábor Alap forrásait különösen (1) a kisebbségi helyzetű magyar közösségek megmaradását és teljes egyenlőségét biztosító jogi környezet kialakítására (és ennek részeként a különböző autonómiaformák létrejöttének előmozdítására), (2) a meglévő jogi környezet lehetőségeinek jobb kihasználására, (3) a magyar közösségek és Magyarország nemzetközi téren való együttműködésének fejlesztésére lehessen felhasználni.

Budapest, 2011. január 21.